

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Kinga Sternik

w sprawie **K.T.**,

skazanego z art. 244 k.k..

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 października 2024 r.,
kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 7 marca 2024 r., sygn. akt VIII
Ka 1117/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia
17 sierpnia 2023 r. sygn. akt III K 659/23,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17 sierpnia 2023 r., sygn.
akt III K 659/23 i uniewinnia K.T.;**
- 2) kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

Tomasz Artymiuk

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

IWB.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17 sierpnia 2023 r. (sygn. akt III K 659/23), uznano K.T. za winnego tego, iż w dniu 19 marca 2023 r. w B., na ul. [...], prowadził pojazd mechaniczny marki A. o numerze rejestracyjnym (...), w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, który został orzeczony przez Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie o sygn. akt III K 1385/22, na okres od 12 października 2022 r. do 11 października 2023 r., tj. czynu z art. 244 k.k. Na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k., orzeczono karę grzywny w wymiarze 250 stawek dziennych po 20 zł każda. Na podstawie art. 42 § 1a pkt 2 k.k. nałożono na oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres jednego roku. Ponadto, na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 7 marca 2024 r. (sygn. akt VIII Ka 1117/23) utrzymano wyrok Sądu Rejonowego w mocy.

Od powyższego orzeczenia kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając wyrokowi *„rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli instancyjnej przez Sąd Odwoławczy, który rozpoznając apelację obrońcy oskarżonego, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, nie przekroczył z urzędu granic środka odwoławczego i utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji, w sytuacji, gdy na etapie postępowania międzyinstancyjnego zaistniała okoliczność skutkująca brakiem w działaniu oskarżonego znamion czynu przypisanego mu z art. 244 k.k., albowiem wskutek kasatoryjnego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2023 r., sygn. akt IV KK 117/23, uchylono dotyczący tego skazanego prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 4 października 2022 r., sygn. akt III K 1385/22, mocą którego orzeczono wobec skazanego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, co w realiach sprawy niniejszej skutkowało utrzymaniem w mocy wyroku skazującego w sytuacji, gdy nie można było uznać, że skazany swoim zachowaniem wyczerpał znamiona*

przypisanego mu czynu z art. 244 k.k., co spowodowało rażąco niesprawiedliwość wyroku.”

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17 sierpnia 2023 r., sygn. akt III K 659/23 i uniewinnienie skazanego K. T. od popełnienia przypisanego mu przestępstwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Jak trafnie wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich w chwili uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie, wyrok w sprawie o sygn. akt III K 1385/22, który był podstawą skazania za czyn z art. 244 k.k. nie funkcjonował już w obrocie prawnym. Sąd Najwyższy bowiem, wyrokiem z dnia 13 września 2023 r. (sygn. akt IV KK 117/23), uchylił ten wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku. Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd ten uznał oskarżonego winnym w zakresie art. 94 § 1 k.w., jednak odstąpił od orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Z powyższego wynika, że utrzymano w mocy wyrok skazujący K.T. za czyn z art. 244 k.k., pomimo że w chwili orzekania przez Sąd II instancji nie było podstaw do uznania, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego. Z uwagi na kasatoryjne orzeczenie Sądu Najwyższego, zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych nie obowiązywał już wobec K.T. co oznacza, że jego zachowanie, polegające na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w dniu 19 marca 2023 r. po drodze publicznej, nie wyczerpało znamion przestępstwa z art. 244 k.k. (nie naruszył on bowiem żadnego zakazu orzeczonego jako środek karny).

W orzecznictwie podkreśla się zgodnie, że art. 440 k.p.k., ze względu na swój wyjątkowy charakter, może być stosowany jedynie w sytuacjach, gdy popełnione przez sąd uchybienia proceduralne są rażące i miały rzeczywisty wpływ na treść

wyroku. Warto zaznaczyć, że rażąca niesprawiedliwość orzeczenia sądu odwoławczego ma miejsce wówczas, gdy sąd ten zignorował lub nie zauważył oczywistych i bezspornych uchybień, wpływających ostatecznie na prawidłowość wydanego przez ten sąd orzeczenia. Ta "rażąca niesprawiedliwość" w rozumieniu art. 440 k.p.k. musi być nie tylko oczywista — a więc "widoczna na pierwszy rzut oka" — ale także powinna charakteryzować się poważnym ciężarem gatunkowym uchybienia, które doprowadziło do wydania orzeczenia dotkniętego "rażącą niesprawiedliwością". Dotyczy to nie każdej niesprawiedliwości wyroku, a jedynie takiej, której nie można pogodzić z zasadą rzetelnego procesu (por. postanowienie SN z 25 maja 2021 r., II KK 138/21, LEX nr 3245229). W sprawie niniejszej Sąd odwoławczy nie zorientował się, że podstawa do postawienia zarzutu i skazania z art. 244 k.k. odpadła przed dniem orzekania w sprawie. W sposób obiektywny więc utrzymał w mocy wyrok skazujący wbrew okolicznościom faktycznym.

W związku z tym należało orzec, jak w sentencji.

Tomasz Artymiuk

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbell

WB.
[ms]